

STAG

Tato nápověda je vytvořena pro verze řady 1.1x, odpovídá přesně funkci programu ve verzi 1.17
Verze nápovědy z 19. září 2005, 16 stran.

Doporučujeme přečíst si seznam novinek, který najdete v souboru Editor-readme.txt, kde je popis nejnovějších změn.

Pro nedostatek času není tento soubor nápovědy updatován s každou novou verzí!

(verze, pro kterou nápověda plně platí, je v hlavičce této stránky)

V případě problémů, nebo pokud máte zájem o nějakou funkci, kterou program nedisponuje, nestyďte se a napište:

a) na diskuzi, kde se určitě najde někdo ochotný zodpovědět Váš dotaz

- diskuze na stránkách Staničáře: www.stanicar.net

- www.k-report.net - Hry - Staničář

b) přímo autorovi:

- k editoru JŘ pro Staničáře - STAGu nebo k této dokumentaci pište na istrasil@centrum.cz

- zájemci o spolupráci nebo připomínky k simulátoru pište na flint@centrum.cz

Prosím, pište do předmětu e-mailů slovo *stanicar*, aby měl Váš e-mail větší šanci projít spam filtry.

Obsah

STAG.....	1
1. Použití editoru.....	2
1.1 Účel editoru STAG a jeho propojení se Staničářem.....	2
1.2 Datové formáty Staničáře.....	2
1.3 Starý datový formát Staničáře.....	2
2. Instalace editoru.....	2
2.1 Hardwarové požadavky.....	3
2.2 Jaké soubory potřebuje STAG ke své činnosti?.....	3
3. Začínáme.....	4
3.1 Zavedení vlastní stanice do editoru Stag.....	4
Nastavení vstupně/výstupních (IO) bodů.....	4
Nastavení stanic a zastávek v oblasti.....	4
3.3 Vkládání vlaků do simulace.....	5
3.4 Editace vlaků.....	6
Několik tipů k editaci vlaků.....	7
3.5 Kontrola správnosti.....	7
3.6 Řazení vlaků.....	7
Převod řazení vlaků do jiné stanice.....	8
3.7 Nastavení náhodné nákladní dopravy.....	8
3.8 Datumové poznámky.....	9
4. Grafikony s více sekcemi.....	10
4.1 Vytváření a správa vícesekčního grafikonu.....	10
5. Import dat.....	11
5.1 Import dat jízdního řádu z programu I D O S.....	11
6. Výstup dat.....	13
6.1 Tvorba grafického jízdního řádu.....	13
6.2 Export jízdního řádu do HTML.....	13

7. Další funkce.....	14
7.1 Funkce hromadné editace.....	14
7.2 Nastavení editoru.....	14
7.3 Soubor vozy.ini - definice vlastních vozů a jejich obrázků.....	14
8. Převod dat z formátu DAT a GVD do formátu XML	14
9. Licence a zdrojové kódy editoru.....	15
10. Poděkování.....	15

1. Použití editoru

1.1 Účel editoru STAG a jeho propojení se Staničářem

STAG je editorem jízdního řádu vlaků, určeným primárně pro použití v simulátoru Staničář. STAG je samostatný program, který nevyžaduje existenci Staničáře na počítači a ani Staničář nevyžaduje STAG pro svůj chod.

STAG je šířen jako Open Source pod licencí GPL (více viz strana 15).

1.2 Datové formáty Staničáře

Ve verzi 1.10 využívá Staničář jako primární datový formát soubory .xml, které obsahují všechny informace o simulované oblasti. STAG sám tyto soubory nevytváří (tyto soubory vytváří Builder při stavbě kolejíště), jen do nich doplňuje data jízdních řádů. Při každém ukládání souboru .xml se zároveň pro zpětnou kompatibilitu uloží i soubor .gvd, který však již nové verze Staničáře nepotřebují.

Máte-li stará kolejíště uložena ve formátu .dat/.gvd, je nutné je konvertovat - uložit ve Staničáři v novém formátu, uložit všechny soubory (.dat, gvd i nový .xml) do jednoho adresáře a v editoru STAG otevřít starý formát pomocí menu Soubor/Importovat oblast z .gvd... a uložit. STAG při každém ukládání hledá nový formát souboru .xml, do kterého přidá z .gvd načtená data jízdního řádu. (více viz strana 14).

Pokud i nadále pracujete se staršími verzemi simulátoru Staničář, můžete i nadále používat staré datové formáty. *Doporučujeme ale použít starší verzi STAGu, např. Verzi 1.10.* Program STAG umí i nadále otevřít i uložit staré formáty, jen se bude při každém otevírání a ukládání souboru snažit uložit data jízdního řádu také do nového formátu, které však nenalezne. To povede k chybovým hláškám a upozorněním, že používáte zastaralý formát. Soubory .dat/.gvd je vhodné otevírat pomocí menu Soubor/Importovat oblast z .gvd... *Od verze 1.16 STAGu je, pokud potřebujete současně ukládat ve formátu XML a GVD, nutné zapnout v nastavení editoru volbu Ukládat i ve starém formátu dat.*

Kódování souboru XML je UTF-8 (je možné načíst i ISO-8859-2). Pokud soubor obsahuje chybnou identifikaci unicode (první 3 byte), je při otevření ve STAGu automaticky odstraněna.

1.3 Starý datový formát Staničáře

Ve verzích nižších než 1.10 používal simulátor Staničář dva různé soubory s daty kolejíště, a to

- .dat, který obsahoval plánek kolejíště, a
- .gvd, který obsahoval data jízdního řádu.

STAG vytvářel po načtení souboru .dat soubor .gvd a načítal vždy oba soubory současně.

Pozor: soubor .gvd musí mít stejné jméno (před tečkou) jako soubor .dat!

2. Instalace editoru

Instalace editoru STAG je snadná. Z www.stranek.flint.vlaksim.com stáhněte v download sekci aktuální verzi editoru a uložte na svůj počítač. Nyní rozbalte zazipovaný soubor do adresáře, kde je

Staničář (pokud máte programátorský balíček s podadresáři bin a src, rozbalujte jen jeho podadresář bin), případně vytvořte v adresáři Staničář podadresář STAG a rozbalte soubory do něj. Editor počítá s oběma možnostmi.

2.1 Hardwarové požadavky

STAG je vcelku nenáročný program, minimální HW požadavky jsou:

Windows 95 či vyšší (testováno na Windows 98, 2000 a XP Home)

Pentium 100 nebo lepší, pro rozumnou práci alespoň 233MHz

16MB RAM

monitor SVGA s rozlišením 800x600 či lepším, 256 barev

doporučen: WWW prohlížeč (např. Firefox), Acrobat Reader

2.2 Jaké soubory potřebuje STAG ke své činnosti?

V kořenovém adresáři editoru najdete tyto soubory:

- Stag.exe vlastní spustitelný soubor editoru STAG
- Editor-help.pdf tento soubor nápovědy
- Editor-readme.txt soubor s novinkami a upozorněními na chyby, aktualizovaný s každou novou verzí
- Stag.ini soubor s nastaveními programu STAG
- Stag.exe.manifest soubor, který umožňuje editoru používat odporné vizuální styly Windows XP (klidně jej můžete smazat) – *od verze 1.16 zrušeno, protože jsem se na to nemohl dívat*
- ukázkové soubory se liší podle verze editoru, obvykle bývá obsažena oblast Kyjov - Hodonín
  - vozy\
    - vozy.ini soubor, který definuje vlastnosti všech vozidel, které lze připojit k vlaku
    - vuz_*.bmp obrázky (některých) vozů, které jsou definovány ve vozy.ini
  - vlaky\
    - ukázkové soubory šablon souprav vlaků (*.trn)
  - lang\
    - Czech.lng, English.lng adresář obsahuje soubory s překlady programu do cizích jazyků (experimentální podpora)
- src\
  - v programátorském balíčku - obsahuje zdrojové kódy programu, krátký popis, jak jej zkompileovat a readme.txt se seznamem souborů a počtem řádků programu

3. Začínáme

3.1 Zavedení vlastní stanice do editoru Stag

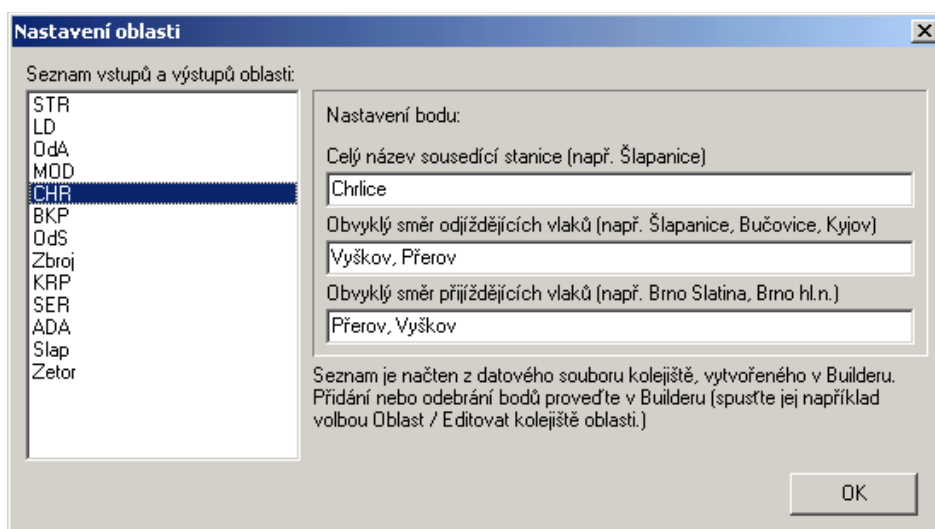
Vlastní stanici, vytvořenou v Builderu (Staničáři), načtete do editoru STAG takto:

- uložte v Builderu stanici do formátu .xml (máte-li jen formát .dat, musíte provést konverzi do xml - více viz strana 14).
- spusťte editor STAG a příkazem Soubor / Načíst oblast načtete soubor .xml

Abyste mohli začít zadávat vlaky, musíte napřed provést několik nastavení, která jsou popsána v následujícím textu.

Nastavení vstupně/výstupních (IO) bodů

Vstupně/výstupní body jste již definovali při tvorbě kolejiště, takže je program STAG mohl načíst. Nemá o nich ovšem žádné další informace. Ty mu můžete zadat pomocí volby v menu Nastavení/Vstupy a výstupy...

V seznamu vlevo se zobrazí všechny zkratky vstupních a výstupních návštěv. Klikněte postupně na každé a zadejte celý název sousední stanice (firmy, depa...) a obvyklé směry vlaků, které bodem přijíždí nebo odjíždí.

Změny potvrďte tlačítkem OK.

Nastavení stanic a zastávek v oblasti

Zvolte v menu Nastavení/Stаницe a zastávky a zapište seznam všech stanic v simulované oblasti (ne těch, které jsou až „za“ vstupně/výstupními návštěv - ty jsme definovali již v předchozím kroku).

Zkratky stanic se musí shodovat s textem za lomítkem u staničních kolejí této stanice (pokud stanice Kyjov má zkratku KYJ, měl by být text její např. 3. koleje v Builderu nastaven na 3/KYJ).

Všechny zkratky jsou citlivé na záměnu velkých a malých písmen.

3.2

3.3 Vkládání vlaků do simulace

Nyní máme hotova všechna nezbytná nastavení a můžeme začít přidávat vlaky do simulace. Pokud si přejete importovat osobní vlaky ze systému I D O S, popis importu najdete na straně 11.

Editor JŘ Staničáře - v. 1.17

Soubor Nastavení nápověda

Řazení více vlaků Smaž vlak

Nastavení vlaku číslo: 8502

Typ vlaku: Os Osobní vlak Přiradit číslo

Posun všech časů: hodiny: minuty

☐ Motorová/elektrická jednotka ☒ Vlak zastavuje v osobních zastávkách

☐ Vlak přijíždí ze sousední stanice ☐ Vlak vzniká ☒ Vlak čeká v zastávkách na výstup cestujících

Číslo vlaku bude nabízeno v menu při změně posunu na vlak od nastaveného času: 04:22 auto

+VC/KU/HO/VE/KA/OM/RV/HD končí 20:28

Pravidelné zastávky vlaku ve stanicích:

Stance	Kolej	Odjezd	Povinná kolej
HD	3	04:42	*
RY	1	04:50	
OM	1	05:03	
KA	1	05:10	
VE	1	05:19	
HO	1	05:27	
KU	1	05:35	

Stance: HD

Pravidelná kolej: 3 ☒ povinná

Odjezd: 04:42

Přidej Smaž Smaž vše

Shift + up/down - změna zastávky ☐ Svaž časy

☐ Vlak odjíždí do sousední stanice ☐ Vlak končí

Vlak jede ve směru: CEB (České Budějovice) Čas odjezdu do mezistan. úseku: 05:52

Oznámení směru: České Budějovice os.n.

Řazení vlaku (D) Max. rychlost 80 km/h Hmotnost 190 t Délka vlaku 88 m Výkon 880 kW

Poznámka: souprava i loko od 8511 (do HD v 20:28)

Vlak jede v: jede denně

Editor Denně Uložit

107 vlaků GVD

STAG zobrazuje v levé polovině hlavního okna seznam všech vlaků v oblasti, který můžete seřadit podle čísla, směru příjezdu a času příjezdu nebo směru odjezdu kliknutím na hlavičku sloupce. Vlak, který jsou v seznamu uvedené kurzivou, nemají definované řazení.

Každý vlak je jednoznačně identifikován svým číslem, které musí být v rozsahu 10 - 100 000. Vytváříme-li nový vlak, je nutné mu napřed přiřadit číslo. To provedeme stejnojmenným tlačítkem vedle pole Typ vlaku. Program nabídne nejbližší vyšší neobsazené číslo ve stejném (sudém/lichém) směru, které můžeme buďto potvrdit, nebo přepsat jiným číslem.

Každému vlaku můžeme nastavit tyto vlastnosti:

- typ** určuje typ vlaku. Podle výběru typu se program snaží nastavit pole „Vlak čeká na nástup cestujících“ a „Vlak zastavuje v osobních zastávkách“ a ušetřit tím uživateli práci.
- motorová/elektrická jednotka** zaškrtnutí políčka znemožňuje rozpojení vlaku ve Staničáři a umožňuje otočení vlaku bez objíždění lokomotivy*
- zastavuje v osobních zastávkách** vlak bude zastavovat v osobních zastávkách na širé trati
- vlak čeká na výstup cestujících v zastávkách** vlak bude vždy po zastavení čekat 1 minutu na výstup (a nástup) cestujících - zaškrtněte pro všechny vlaky s přepravou cestujících*
- vlak přijíždí / vlak vzniká** výběrem karty zvolte, zda vlak začíná v simulované oblasti (vzniká), nebo přijíždí. Přijíždějící vlaky vjedou zvoleným vstupním návěstidlem v určeném čase, (případně se zpožděním či předstihem)*. Pole „Oznámení směru“ má význam jen pro tisk jízdních řádů a informační systém simulátoru. Vznikající vlaky se bude snažit Staničář vytvořit od zadaného času. Stiskem tlačítka Auto pod políčkem s časem se tento údaj

nastaví podle nastavení v dialogu Nastavení editoru, obvykle o 20 dříve než má vlak definovanu první zastávku nebo odjezd z oblasti.

- *pravidelné zastávky vlaku ve stanicích* zde můžete definovat jednotlivé zastávky vlaku ve stanicích v simulované oblasti. Tyto jsou automaticky seřazeny podle času.
  - Od verze 1.16 bylo mírně pozměněno chování této části okna – polem *Svaž časy* je možné zapnout automatické přepočítávání časů zastávek, které jsou v seznamu níže než právě editovaná zastávka – jízdní doby tak zůstávají stejné.
  - Zaškrtnutím políčka *Povinná* je možné udat Staničáři, že výběr koleje není na hráči (jinak jsou čísla kolejí jen orientační).
  - Klávesovými zkratkami Shift + šipka nahoru / dolů je možné přeskakovat v seznamu stanic. Klávesa Enter vloží novou zastávku do seznamu.
  - Stanice jsou v seznamu řazeny podle času odjezdu s ohledem na možnost jízdy přes půlnoc.
- *vlak odjíždí / vlak končí* pro vlaky, které odjíždí, definujte směr odjezdu a konečnou stanici pro informační systém. Pole *Čas odjezdu do mezist. úseku* určuje, v kolik hodin má vlak podle JŘ opustit simulovanou oblast.
Vlak, který končí, má tyto možnosti:
  - přejít na vlak s jiným číslem (přímým zápisem do pole *Nové číslo vlaku* nebo výběrem ze seznamu, který se objeví po stisknutí šipky vedle pole) - např. vlak, který se otáčí v konečné stanici atd.*
  - změnit se na posun (vlak typu *Posun*, který je možné rozposunovat na vozy*, přiřadit mu ručně* nebo automaticky číslo vlaku, který má vzniknout, nebo jej - v této verzi Staničáře nej- obvyklejší varianta - odeslat libovolným směrem, aby nezavazel) - zadáním nuly nebo vybraním údaje *<jen změň na posun>* do pole *Nové číslo vlaku*.
  - je-li zaškrtnuto pole *V konečné stanici odpojit lokomotivu** (dříve pod matoucím názvem *Změnit na posun*), bude v poslední stanici automaticky odpojena lokomotiva.
- *řazení vlaku* více viz sekce Řazení, strana 7
v rozbalovacím seznamu se zobrazuje sestava vlaku, je-li seznam uzavřen, zobrazují se základní údaje soupravy a obrázek hnacího vozidla. Seznam textových označení vozů je v poli v pravé části okna.
- *poznámka* – obecný text k vlaku, který Staničář zobrazí jako pokyn uživateli
- *datumové poznámky** v poli *Vlak jede v...* vyberte číslo datumové poznámky. Datumové poznámky definujte pomocí editoru poznámek, který lze spustit tlačítkem *Editor* vedle pole *Vlak jede v...*

Vlak, který má nastaveny všechny vlastnosti, uložte do seznamu tlačítkem --- *Uložit* ---.

Celý jízdní řád potom uložte příkazem *Soubor/Uložit JŘ oblasti* nebo příslušnou ikonkou.

* - tato vlastnost ještě není plně podporována simulátorem Staničář (verze 1.55.92), v editoru STAG je však její nastavování plně funkční. Doporučujeme proto tyto vlastnosti definovat, protože je Staničář v příštích verzích bude umět používat.

3.4 Editace vlaků

Postup editace vlaků je téměř stejný jako při vytváření vlaků. Data vlaku načtete do editačních polí dvojklikem na jeho číslo v seznamu vlevo, proveďte změny a uložte vlak tlačítkem --- *Uložit* ---. Potvrďte hlášení o přepsání vlaku.

Několik tipů k editaci vlaků

Stručnou informaci o vlaku v textové podobě získáte, podržíte-li chvíli myš nad jeho číslem v seznamu vlevo.

Všechny časové údaje vlaku můžete změnit zároveň pomocí tlačítek *Posun všech časů* vpravo nahoře. To je obzvlášť užitečné, zadáváte-li ručně mnoho podobných vlaků. Pak stačí jen přiřadit číslo, posunout časy a vlak uložit.

Pole *Oznámení směru* se program snaží nastavit podle nastavení v dialogu *Nastavení/Vstupy a výstupy*. Pokud programem navržený text nevyhovuje, označte jej a přepište.

3.5 Kontrola správnosti

Funkce *Soubor/Kontrola správnosti* ověřuje, zda všechny vlaky v oblasti mají

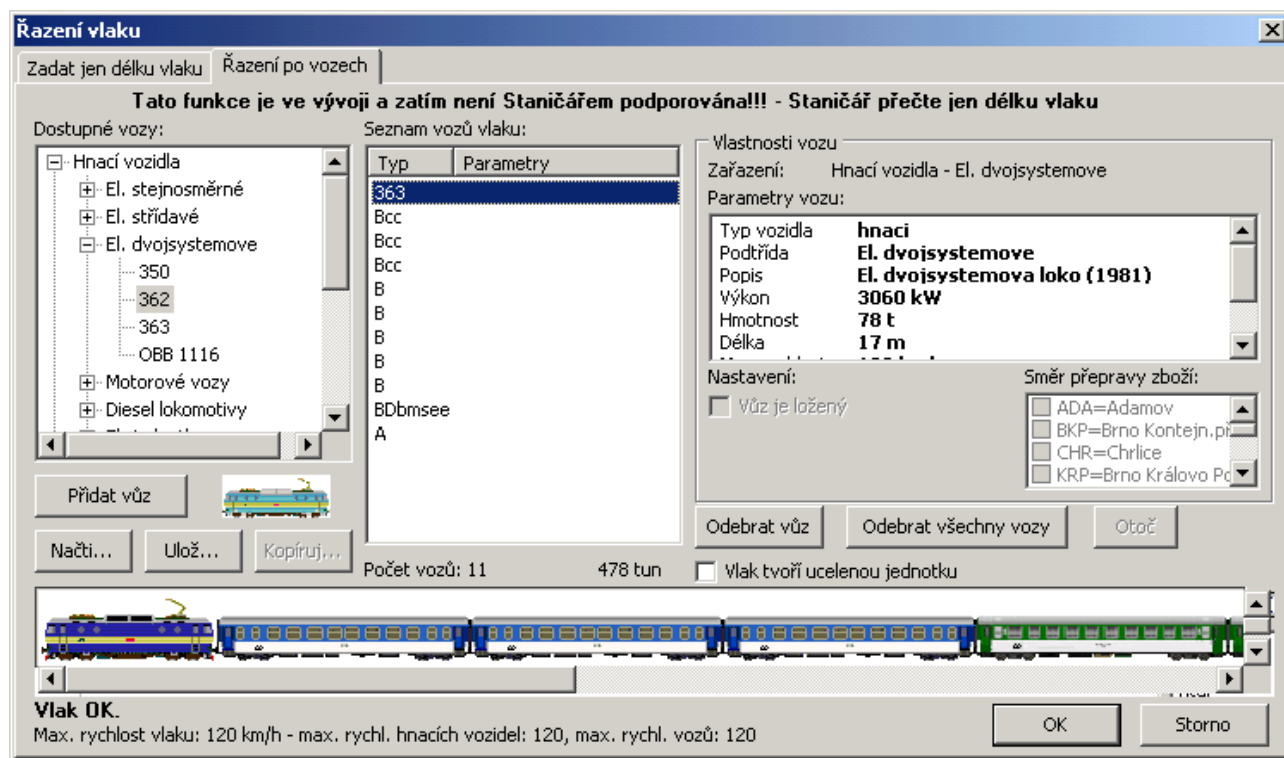
- číslo vyšší než 10
- existující typ vlaku
- existující směr příjezdu a odjezdu
- zda existuje vlak, na který se mají změnit, jde-li o končící vlak
- definovanou datumovou poznámku (nebo žádnou, jedou-li denně)

Výsledek funkce se objeví v okně pod seznamem vlaků.

Doporučujeme tuto funkci použít vždy po velkých změnách JŘ nebo kolejiště.

3.6 Řazení vlaků

STAG od verze 1.07 umožňuje nastavení řazení všech vlaků po jednotlivých vozech. Tato funkce je dostupná po stisku tlačítka *Řazení vlaku* (změny je poté nutné uložit tlačítkem *---Uložit---*). Zobrazí se následující dialog:

V kartě *Řazení po vozech* je možné definovat soupravu pro každý vlak. Ve stromu vlevo se zobrazuje seznam všech dostupných vozidel, seřazených podle typu. Po kliknutí na typ vozidla se zobrazí vedle tlačítka *Přidat vůz* náhled obrázku (je-li dostupný) a v poli Parametry vozu informace o vozidle (popis, výrobce, výkon, hmotnost, délka, elektrická soustava atd.). Přejete-li si definovat vlastní vozidla, budete muset editovat soubor *vozy.ini*, viz strana 14.

Aktuální sestava vlaku se zobrazuje seznamu vozů uprostřed, aktuální vzhled vlaku se zobrazuje ve spodní části dialogu. Vozy je možné přidávat ze stromu tlačítkem *Přidat vůz*.

Každý vůz může být *ložený*, obsahovat tedy zboží, které míří směrem na některý výstupní bod oblasti - až budou ve Staničáři posuny, budete moci sestavovat Pn vlaky z vozů, které míří příslušným směrem. Zvolte vůz nebo více (pomocí Shift nebo Ctrl) vozů v seznamu uprostřed, zaškrtněte políčko *Vůz je ložený* a nastavte směr přepravy (i více - pak bude směr zvolen náhodně). V současné verzi Staničáře nemá tato volba žádný význam, ale protože ji STAG umí editovat, je vhodné u nákladních vlaků něco nastavit pro budoucí verze Staničáře.

Celou soupravu vlaku je možné uložit jako šablonu tlačítkem *Ulož...* a načíst tlačítkem *Načíst...* - to usnadňuje práci, pokud máte velké množství vlaků s podobnými nebo stejnými soupravami.

Vlaky, které nemají definované řazení, se zobrazují v seznamu vlaků v hlavním okně kurzivou.

pozn. Pole *Vlak tvoří ucelenou jednotku* ovládá pole *Motorová/elektrická jednotka*. Zaškrtnutí políčka znemožňuje rozpojení vlaku ve Staničáři a umožňuje otočení vlaku bez objíždění lokomotivy.

pozn. Zvolíte-li kartu *Zadat jen délku vlaku*, budete moci zadat, zda si přejete, aby vlak v simulaci měl náhodnou délku nebo zadat přímo délku vlaku v metrech. Tato funkce nebude v příštích verzích editoru podporována, je zde z historických důvodů.

Převod řazení vlaků do jiné stanice

Od verze 1.13 editoru je možné využít již jednou vytvořené řazení vlaků ve více stanicích (např. již mám hotový GVD pro oblast Brna včetně nastavení řazení vlaků a nyní vytvářím simulaci blízké stanice – např. Vyškova a okolí. Nebudu znovu definovat řazení těch vlaků, které už mám v Brně (nechám je nastavené na „náhodná délka“), ale použiji tuto funkci a zkopíruji si jejich řazení ze simulace Brna).

Postup: otevřete soubor, kde jsou vlaky s definovaným řazením a zvolte v menu *Nastavení/Zkopíruj řazení vlaků do jiné stanice*. Stiskněte *Zvol stanici* a vyberte soubor stanice, do kterého si přejete doplnit řazení – pak stačí jen chvilku počkat.

Pokud má stanice do které chcete doplňovat řazení více sekcí GVD, provede se přidání dat řazení pouze do *první* sekce v seznamu.

3.7 Nastavení náhodné nákladní dopravy

Novinkou ve STAGu verze 1.10 je nastavení náhodné nákladní dopravy. Toto nastavení se ukládá jen do souborů nového formátu (xml) - používáte-li jen starý formát (gvd+dat), nastavení nebude možné. Více o konverzi formátu dat+gvd na xml na straně 14.

Zvolením příkazu *Nastavení/Náhodná nákladní doprava* se zobrazí následující dialogové okno:

V seznamu vlevo zvolte vstupně/výstupní bod. Jeho jméno se objeví v poli *Jméno bodu* a do polí vpravo se načtou nastavení bodu.

Popis jednotlivých nastavení:

- *Násobitel počtu vlaků z/do zvoleného bodu:* z bodu zvoleného v seznamu vlevo bude vyjíždět xkrát více vlaků než z bodů se zde nastavenou hodnotou 1. Hlavním tratím nastavujte hodnotu okolo osmi, vlečkám jedna.
- *Typy vlaků:* bod zvolený v seznamu vlevo bude odesílat a přijímat náhodné vlaky jen zvolených typů. Toto omezení se nevztahuje na pravidelnou dopravu, stanovenou jízdním řádem.
- *Směry jízdy:* seznam umožňuje zvolit směry, kterými mohou z tohoto směru jezdit vlaky. Pro každý směr je možné nastavit násobitel.

Provedené změny *pro každý v/v bod zvlášť* potvrďte stiskem tlačítka *Ulož změny*. Až budete hotovi, uzavřete dialog tlačítkem *Zavřít*.

3.8 Datumové poznámky

Od verze STAGu 1.12 má STAG nový formát datumových poznámek. Každý vlak může mít přidělenou datumovou poznámku - číslo, které je odkazem na položku v seznamu datumových poznámek.

Editor datumových poznámek spustíte tlačítkem *Editor* vedle pole *Vlak jede v...* - zobrazí se seznam definovaných datumových poznámek. Zvolením existující poznámky nebo stiskem tlačítka *Nová* a zadáním čísla nebo textového jména poznámky (bez mezer) se uvolní editační prvky v pravé části dialogu - zde můžete zaškrtnutím políček definovat, kdy vlak jede a kdy nejede. Platí tato pravidla:

- pokud není definována žádná položka ve „Vlak jede v“, jede vlak denně
- položka „Vlak nejede v“ má přednost před položkou „Vlak jede v“, tj. pokud definujete, že vlak jede v pracovní dny a nejede v pondělí, pojedí jen v pracovní dny od úterka do pátku

Po dokončení editace uložte poznámku stiskem tlačítka *Uložit*, provedené změny se promítnou do seznamu poznámek. Dialog můžete uzavřít stiskem tlačítka *OK*.

Vlakům poté zadáme do pole *Vlak jede v...* příslušné číslo nebo jméno datumové poznámky. Pokud chceme, aby vlak jel denně, nezadáme nic (necháme prázdné pole). Stávající textové poznámky

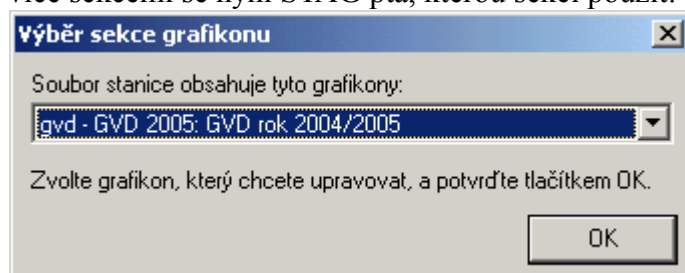
mohou zůstat, ale bude na ně upozorňovat funkce *Kontrola správnosti*.

4. Grafikony s více sekcemi

Od verze 1.16 STAGu je doplněna podpora pro uložení více jízdnic řádů v jednom souboru s kolejištěm.

Každý jízdnic řád je v jedné samostatné sekci souboru – vše, co se zadává v hlavním okně, a nastavení náhodné nákladní dopravy je mezi sekcemi nezávislé. Společné jsou názvy stanic, obraz kolejiště a uložené pozice obrazovky Staničáře.

Při otevírání souboru s více sekcemi se nyní STAG ptá, kterou sekci použít:

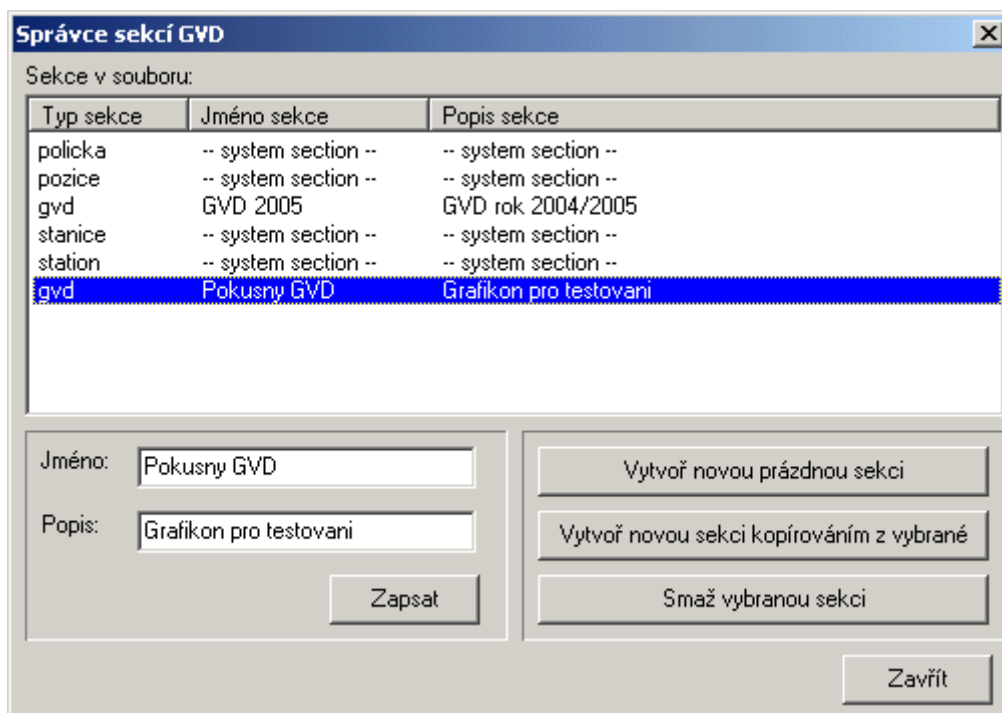

Zvolte požadovanou sekci z výběru a potvrďte OK. Poté můžete normálně editovat JŘ.

Pokud potřebujete změnit sekci, kterou právě editujete, zvolte v menu *Soubor – Edituj jinou sekci GVD*.

4.1 Vytváření a správa vícesekčního grafikonu

K ovládání vícesekčního grafikonu slouží *Správce sekcí GVD*, který se spouští po otevření souboru v menu *Soubor – Změna sekcí grafikonu*.

V seznamu jsou zobrazeny všechny sekce grafikonu včetně systémových sekcí (*policka* – obraz kolejiště, *pozice* – uložené pozice obrazovky, *stanice*, *station* – informace o názvech stanic). Sekce typu *gvd* obsahují jednotlivé jízdnic řády.

V levé části okna je možné přejmenovat sekci, tlačítka v pravé části lze vytvořit novou prázdnou sekci, zkopírovat zvolenou sekci nebo ji smazat.

Změny potvrďte tlačítkem *Zavřít*, soubor se automaticky uloží.

5. Import dat

STAG od verze 1.01 obsahuje podporu částečného importu dat jízdního řádu ze systému I D O S.

5.1 Import dat jízdního řádu z programu I D O S

Postup: Spusťte si IDOS (je nutné mít IDOS jako program přímo na vašem počítači, nelze použít internetový přístup). Pokud někde říkám vyexportujte, mám na mysli funkci Tisk/tisk do souboru/soubor.txt JINÝ FORMÁT NEŽ TXT PROGRAM NEZPRACUJE!

Poznámka: upozorňuji, že IDOS jako spustitelný program je placený software! Slušní lidé platí za programy, které používají. „Stolní“ IDOS zdarma vychází v časopisu Chip na DVD příloze vždy na přelomu roku (v prosincovém, lednovém nebo únorovém čísle).

Při exportu z IDOSu si nastavte exportovat JEN datumové poznámky (NE dopravce apod.). Pokud mají datumové poznámky více než 1 řádek, nemusí to chodit - musíte ručně upravit vyexportovaný soubor. Pokud nebude vadit, že všechny vlaky pojedou každý den, vypněte generování datumových poznámek. Spusťte Editor, načtěte kolejiště a zvolte *Soubor/Importovat JŘ*. Poznámka: pokud vstupní/výstupní navěstidla vašeho kolejiště (směrem mimo oblast) nesměřují k takovým stanicím, kde staví všechny vlaky, zvolte si jinou stanici ve stejném směru. Data se vygenerují správně (napr. pro oblast Kyjov2.dat je nutné místo maličké malebné staničky Vlkoš zvolit ve stejném směru větší Bzenec a místo Nemotic Bučovice, aby se vygenerovaly i správně spěšné vlaky a rychlíky, které staví jen ve velkých stanicích).

- 1) krok: v IDOSu přejděte do nabídky Odjezdy a vyexportujte ODJEZDY ze všech stanic v simulované oblasti (mimo v/v návěstidel) do stanic, které s nimi sousedí _včetně_ vstup./výst. návěstidel (přímo sousedí). V Editoru zadejte pro každý vygenerovaný soubor v části 1) dialogu (sousední) stanici, odkud vlak odjíždí do simulované oblasti, stanici nebo výstupní návěstidlo, kam vlak směřuje a kolej, ze které vlaky obvykle odjíždí. Pro jízdy mimo oblast také zadejte čas, jaký vlak potřebuje od odjezdu z poslední stanice do opuštění oblasti. Tlačítkem Zpracuj .txt zvolte soubor, ten se zpracuje. Mezivýsledek si můžete prohlédnout po zavření dialogu křížkem v hlavním okně. AŽ DO DOKONČENÍ CELÉHO PROCESU NEOPRAVUJTE DATA, která se neimportovala správně. Většinou se data "umravní" až v některém z dalších kroků a importují se nakonec správně.
- 2) Dále si vygenerujte PŘÍJEZDY ze všech vstup. návěstidel do stanic, které s nimi v simulaci bezprostředně sousedí. V Editoru zadejte tyto soubory postupně v části 2) krok.
- 3) Dále si vygenerujte PŘÍJEZDY do stanic, kde _končí_ vlaky, které projíždí v nějakou stanicí (označme si ji X) v kolejišti. Příjezdy generujte ze stanice X do stanice, kde vlaky končí. Tedy NE ty vlaky, které jen vjedou vstup. návěstidlem a v nejbližší stanici skončí, ty zpracuje již bod 2). V Editoru zadejte tyto soubory postupně v části 3) krok.

Pokud některé vlaky touto stanicí projíždí, je nutné je upravit ručně!

Pokud jede oblastí vlak s přímými vozy, někdy se rozdělí na 2 vlaky s různým číslem a stejnými časy. To je nepřesností IDOSu, ne Editoru. Takovéto vlaky můžete lehce najít, když seřadíte vlaky v seznamu v hlavním okně editoru podle příjezdu a tento sloupeček („Z“) roztáhnete do šířky - objeví se časy příjezdů, podle kterých jsou vlaky nyní seřazené.

Pokud existuje více variant jízdy jednoho vlaku (např. někdy vlak končí, jindy jede dále), vygeneruje se zpravidla delší varianta jízdy - někdy bývá ale chybně datumová poznámka!

Program neumožňuje více variant jízdy vlaku stejného čísla.

Příklad: pro oblast Kyjov2.dat, kde na ždánické trati není osobní provoz, se importují tyto soubory: (označeny zkratkami stanic):

1) (pr. odjezdy z CEJ do MUT)

KYJ-NEM (použijí Bucovice - viz vyše), KYJ-VLK (použijí Bzenec), KYJ-SVA

SVA-KYJ, SVA-MUT

MUT-SVA, MUT-HOD, MUT-CEJ

CEJ-MUT, MUT-KOB

2) (pr. příjezdy z HOD do MUT)

NEM-KYJ (použijí Bucovice - viz vyše), VLK-KYJ (použijí Bzenec)

HOD-MUT

KOB-MUT

3) takoveto vlaky jsou ve větším počtu jen v trase KYJ-SVA-MUT

SVA-KYJ

SVA-MUT

Vím, že import není zrovna uživatelsky příjemný, ale funguje docela spolehlivě (cca 95% vlaků se importuje zcela správně). Mimochodem, jízdní řád Brna a České Třebové vznikl právě touto metodou.

Po importu zbývá ještě nastavit řazení všech vlaků a u vznikajících vlaků čas, odkdy budou vlaky nabízeny - to proveďte pomocí automatické funkce - označte všechny vlaky v seznamu vlevo, klikněte na ně pravým tlačítkem myši a zvolte *Nastav automaticky čas vzniku tam, kde je čas vzniku 0:00*.

Dále je nutné přepracovat datumové poznámky z textového formátu do takového, aby je pochopil Staničář. Je možné buďto vytvořit poznámky ručně a každému vlaku je přiřadit, nebo použít funkci *Automatické přiřazení datumových poznámek*.

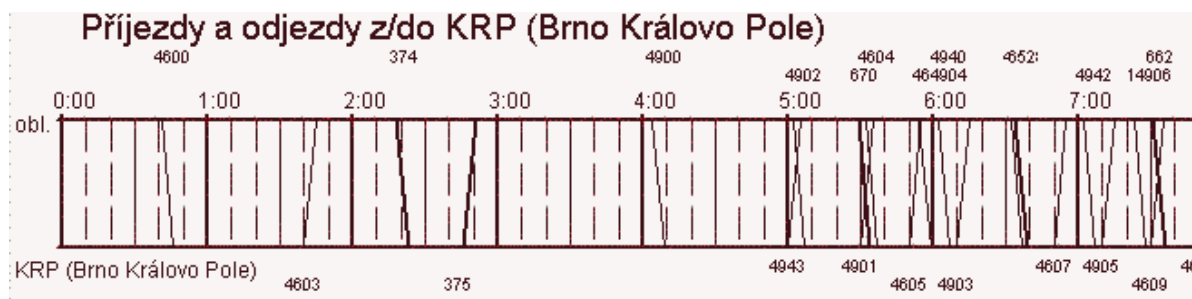
Tato funkce přiřadí nové číslo všem datumovým poznámkám, které mají stejný text; dále se vygeneruje textový soubor *poznamky.txt*, který obsahuje seznam všech vytvořených čísel datumových poznámek a jejich textového vyjádření. Po provedení této funkce stiskněte tlačítko *Editor* a definujte ručně datumové poznámky podle popisu v souboru *poznamky.txt* - např. pro simulaci stanice Brno (357 spojů) bylo nutné definovat jen 25 různých datumových poznámek. Tato funkce ušetří čas, nutný pro vyhledávání shodných poznámek.

6. Výstup dat

6.1 Tvorba grafického jízdního řádu

Program STAG generuje velmi zjednodušené grafikony úseků od oblasti po vstupně/výstupní bod a grafické seznamy odjezdů vlaků z jednotlivých nástupišť. Tuto funkci můžete spustit v menu *Soubor/Vytvoř nákrebný jízdní řád*. Výsledný soubor bude uložen ve formátu JPG, chcete-li jej zmenšit, převed'te jej nějakým grafickým editorem (stačí IrfanView) na nižší počet barev (stačí 6 barev) a uložte jej jako GIF.

Okno je možné mít zobrazené i při editaci JŘ a obnovovat jeho obsah klávesovou zkratkou *Ctrl + G*.

6.2 Export jízdního řádu do HTML

Funkcí *Soubor/Exportovat jízdního řádu...* lze uložit jízdní řád ve formátu HTML pro tisk nebo pro publikaci na Webu. Funkce je dostupná jen v českém jazyce.

Nastavit zalamování řádků s obrázky vozidel a změnit CSS styl výsledné stránky je možné editací sekce [CSS] souboru *vozy.ini*.

Takto vypadá jedna položka vlaku v exportovaném souboru:

Os 4831
Třebíč -> Hlavní nádraží (končí)
Jede v 16

Z: Třebíč
Střelice (STR) 04:48->
Horní Heršpice (HER) 1. 04:51
Hlavní nádraží (HLN) 1. 04:56
končí

Vlak končí a mění se na posun.
Vlak zastavuje v osobních zastávkách
Vlak čeká ve stanicích na výstup cestujících

Řazení vlaku

Parametry vlaku:

Parametr	Hodnota
delka	65
hmotnost	85
vykon	425
maxv	100

Detailní řazení:

Os 4831			
Vůz:	842	Btx	Btx
Směr nákladu:			

7. Další funkce

7.1 Funkce hromadné editace

Editor obsahuje několik funkcí, které usnadňují hromadné úpravy více vlaků. Napřed označte v seznamu vlaků všechny vlaky, které chcete změnit, poté na ně klikněte pravým tlačítkem myši a zvolte žádanou hromadnou funkci:

- *Nastav automaticky čas vzniku tam, kde je čas vzniku 0:00* - provede u každého vznikajícího vlaku, kde není definován čas vzniku, automatické nastavení (jakoby stiskem tlačítka „auto“ pod editačním polem s časem vzniku, ale u každého zvoleného vlaku)
- *Smaž vlak(y)*
- *Nastav řazení vlaků* - nastaví řazení všech vybraných vlaků. Po odsouhlasení dialogu řazení se program ještě jednou zeptá, zda chcete tuto změnu provést.
- *Automatické přiřazení datumových poznámek* (v menu *Nastavení*) - viz popis importu z I D O Su.

7.2 Nastavení editoru

V dialogu *Nastavení/Nastavení editoru* lze nastavit barvy jednotlivých typů vlaků a časovou konstantu, o kterou bude čas vzniku vlaku při použití funkce *Automatické nastavení času vzniku tam, kde je čas vzniku 0:00* nebo po stisku tlačítka *Auto* dříve, než je první definovaná zastávka vlaku nebo odjezd vlaku z oblasti.

7.3 Soubor vozy.ini - definice vlastních vozů a jejich obrázků

Všechny vozidla, která můžete přidávat do soupravy vlaku pomocí dialogu *Řazení vlaku*, jsou definována v souboru *vozy.ini*, který je umístěn v podadresáři *vozy* adresáře programu STAG.

Ve stejném adresáři jsou umístěny obrázky vozů ve formátu BMP s názvy *vuz_řada vozu.bmp*, s výškou obrázku pokud možno 40 pixelů. Vozy, které nemají definovaný obrázek, jsou zobrazeny pomocí symbolu *vuz_default.bmp*.

Přesný popis syntaxe souboru *vozy.ini* je v souboru *Vozy_ini_syntaxe.txt*, který je umístěn v základním adresáři editoru STAG.

8. Převod dat z formátu DAT a GVD do formátu XML

Abyste převedli data z formátu dat+gvd do formátu XML, musíte provést tyto kroky:

- otevřít v nové verzi Staničáře, která podporuje formát XML, starý formát kolejiště .dat - Vaše kolejiště se zobrazí, ale nebude fungovat jízdní řád.
- ve Staničáři uložit kolejiště jako XML do stejného adresáře, kde jsou staré soubory .dat a .gvd; jméno souboru před tečkou musí být stejné jako jméno souborů .dat a .gvd (např. Hradec.dat, Hradec.gvd a Hradec.xml)
- zavřít Staničáře a spustit STAG
- otevřete starý formát .dat pomocí dialogu *Soubor/Importovat oblast z .gvd* - POZOR, tímto krokem se *přepíše* jízdní řád v souboru XML, pokud tam již existuje!!!
- program automaticky přidá data JŘ do souboru XML (projeví se hlášením *Automaticky konvertuji do XML...*), které se zobrazí v informačním poli vlevo dole. O úspěchu celé operace informuje okno *Byl proveden přenos dat z .gvd do .xml*.
- Nyní zkontrolujte, zda je importovaný jízdní řád v pořádku. Zkontrolujte také okna *Nastavení/Vstupy a výstupy...* a *Nastavení/Stanice a zastávky...*

- Nyní můžete definovat nákladní dopravu příkazem *Nastavení/Náhodná nákladní doprava*
- Uložte soubor příkazem *Soubor/Uložit JŘ oblasti*
- Tímto je převod do XML ukončen. Můžete editor zavřít a případně smazat nyní již nepotřebný soubor .dat a .gvd.
pozn. z důvodu kompatibility s předchozími verzemi se i nadále při každém uložení souboru XML vytvoří i soubor ve formátu .gvd - ve většině případů jej nebudete potřebovat a můžete jej smazat.

Pokud používáte starší verze simulátoru Staničář, můžete s editorem STAG i nadále používat datové formáty .dat a .gvd, viz strana

9. Licence a zdrojové kódy editoru

Editor je šířen pod Obecnou veřejnou licenci GNU, můžete jej tedy volně šířit a upravovat, nesmíte jej ale prodávat pro zisk (jen za cenu média a distribuční náklady).

Kompletní text licence je možné nalézt na Internetu nebo v souboru gnu_gpl.htm v kořenovém adresáři editoru STAG.

Zdrojové kódy v Delphi 6 Personal jsou obsaženy v programátorské verzi balíčku.

```
Editor JŘ Staničáře - STAG
Copyright (C) 2004-5 Ivo Strasil
```

```
Tento program je volné programové vybavení; můžete jej šířit a
modifikovat podle ustanovení Obecné veřejné licence GNU, vydávané Free
Software Foundation; a to buď verze 2 této licence anebo (podle vašeho
uvážení) kterékoli pozdější verze.
```

```
Tento program je rozšiřován v naději, že bude užitečný, avšak BEZ
JAKÉKOLI ZÁRUKY; neposkytují se ani odvozené záruky PRODEJNOSTI anebo
VHODNOSTI PRO URČITÝ ÚČEL.
Další podrobnosti hledejte v Obecné veřejné licenci GNU.
```

```
Kopii Obecné veřejné licence GNU jste měl obdržet spolu s tímto
programem; pokud se tak nestalo, napište o ni Free Software Foundation,
Inc., 675 Mass Ave, Cambridge, MA 02139, USA.
```

10. Poděkování

Autor editoru STAG děkuje týmu Staničáře:

<i>Flintovi</i>	za Staničáře
<i>MaBovi</i>	za help ke Staničáři a Builderu
<i>Eidžovi</i>	za spoustu podnětných připomínek a stanice
<i>Balíkovi</i>	za spoustu podnětných připomínek a stanice

...a dalším (nahore naposledy přidání):

JOHNZ (at) centrum.cz (<http://kolejarz.szm.sk/>) - svolil použít obrázky ze simulátoru Kolejarz (Tabor.zip)

Alan Butschek <http://sweb.cz/atsch/> - obrázky osobních vozů a popis k nim (zatím není implementováno), na webu <http://sweb.cz/atsch/> je perfektně propracovaný popis systému značení osobních vozů

<http://www.volny.cz/vencovodepo/> - za svolení k použití obrázků vozů

<http://www.kalous.net/> - za svolení k použití obrázků vozů

<http://zelpage.goo.cz/> - razení vlaku a spousta dalších informací